

tudi mitologične izraze. — Naznanilo se je tudi društvu, da je P. Čortanović, akad. živopisec, Matici podaril sliko „svetoga Sava, prvoga arhiepiskopa in prosvetitelja Srbskoga“ — Iz vsega tega se vidi, da srbska Matica v resnici podpira napredovanje srbskega slovstva, toda derži se je železna srajca stare navade.

Iz Zagreba. 17. febr. A. K. Os. Ni ga na jugu moža, da bi tako krepko podpiral domače knjižstvo in toliko žertvoval za svoj narod, kakor prevzvišeni škof djakovački, g. J. Strossmayer. Nedavno smo brali, koliko je daroval društvu za izdavanje ljudskih knjig (2000 gld), in že spet imamo priložnost, čuditi se njegovi dobroti in blagodarnosti. Ne samo, da bodo prišli edino po njegovih stroških „Jugoslovenski spomenici“ na svitlo, še drugo prevažno delo za našo povestnico pripravlja z njegovo pomočjo za natis otac Theiner, čuvar vatikanskega arkiva v Rimu, ki je izbral množico takih listin, povelj in dopisov raznih cesarjev, kraljev, knezov, škofov itd., ki segajo v jugoslovansko povestnico. Za tisk vsih takih listin, ki bodo obsegale blizu 200 tiskanih pól, je podaril pr. g. Strossmayer 3500 rimskih škad. Zares redek primer domoljuba! — Te dni je razposlala Matica ilirska svojim utemeljiteljem dve knjigi „Biljarstva“ od Bogoslava Šuleka. Že davno nismo nič slišali o njeni delavnosti, sedaj se je vendar zopet prebudila iz dolgega mertvila, ter razveselila vse domoljube z imenitnim delom, kterega je gospod Šulek po večletnem trudu srečno doveršil. Pa komaj je Biljarstvo zagledalo beli dan, so ga že začeli od vseh strani pikati in zbadati pod raznimi kvakami in kljukami. Kdor meče strele izza germa in si ne upa naravnost stopiti pred oči nasprotnikove, jasno pokazuje, da še ni dorastel mejdanu, kterega želi deliti. — 14. t. m. je napravilo tukajšno glasbeno društvo večerno zabavo s plesom, ktero je razun drugih imenitnih oseb tudi visoki naš ban grof Coronini-Cronberg počastil s svojo nazočnostjo. Med pesmami, ktere so se popevale, je bila tudi Prešernova „Strunam“ z napevom Mašekovim. Posebno je dopadla pesem Ivana Teruskega „Brodar“ (Oj talasi), ktero je premenil gosp. prof. Stohl v blagoglasen „Brummchor“. — Zagrebška čitavnica se bo svečano odperla že v tem mescu, in sicer berž ko pride grof Ivan Erdödy iz Gradca, ki je izvoljen za predsednika.

Iz Gorice. J. G. Krasanin. — Nedavno ti pisah ponajviše o žalostnih stvarih, treba dakle da te ovim dopisom ponješto razveselim. Svaki znade, a ti najbrže bolje nego ikoji drugi, kakovu torbu mora imati g. Volčič, s koje neprestano vadi „Isterske narodne pesme“. Da nije g. Volčič onolike i onako različne pjesme v' istom selu ili samo v' jednom predielu Istrije popisal, to je očevidno; moral je dakle rečeni rodoljub proputovati, ako ne svu, a to barem veći diel Istrije, tiem mogal bi mi on pravo sviedočiti, da ne govore tamo ljudi veći diel talijanski — kô što hoće silomice neki istrijani — nego istrijanski t. j. hrvatski. Zapadna obala dakako da je potalijančena, ali zapadna obala nije sva Istrija! Doista počel je bil talijanski duh bolji mah uzimati, na dalje se razvijati i seljane sladkim svojim otrovom ovijati, dapače napajati, nu zlobnoj toj njegovoj namieri brzo ušo

u trag naš čovjek, naš vrli i učeni rodoljub pres. bisk. Dobrila, ter ni malo ne kasneč tomu podmuklici podstrigô krila. —

Osviedočiv se presvietli Porečki biskup, da sva mladež — a najviše popovi — njegove biskupije talijanskim duhom udaraju, opomeni ustmeno i pismeno sve svoje djake, da njega nitko ne može služiti, koji ne zna hrvatskoga (materinskoga) jezika, jer da u njega nije plovanije, gdje se nebi hrvatski govorilo! — Videći njegovi bogoslovci, da jim nije drugoga puta, niti da jim koristi otežati se, latili se oberučke tako teška! posla, kojim se činjaše s početka taj hrvatski jezik nekakva druga „Roma inexpugnabilis“; nu nekoloji (žali bože samo nekoloji!) su se ljetos zasvim osviedočili, koji nisu lani hrvatski ni pisnuli znali, da ta tobožnja „Roma inexpugnabilis“ nebi ništa druga, nego nekakva mržnja na svoj jezik i ljenost učiti se ga. Nekoloji su doista hvale vredni, što su se slovnice bili poprimili te s svojim neutrudljivim prevadjanjem i čitanjem za jednu godinu jeziku tako priučili, da sada ne samo dobro izgovaraju no dobro i razumiju, što čitaju.

Svim tim neprilikam nisu oni krivi, no oni, koji jih z mala na nauke i današnji dan ponajviše v Videm odpravljaju, v obće pako v talijanske strane gone; tiem moraju djetca na isti svoj materinski jezik naj prije zaboraviti a kašnje ga mrziti i prezirati.

Slovanski časniki. Z novim letom se je prikazalo nekoliko novih časnikov v slovanskem jeziku, nekaj jih bo pa v kratkém začelo izhajati. — Med novimi listi so vse pozornosti vredni „Obecné listy naučné k rozmnožení prospěšných vědomostí a zkušeností“, ki jih vredujeta g. F. Rezač in dr. A. Majer. Izhajajo pa vsako peto saboto v Pragi in prinašajo razne podučne reči v priprosti obliki. Celoletna naročnina s poštnino vred iznaša 3 gld. 60 kr. — „Obrazy Života“, domača ilustrovaná biblioteka zabavnega in podučnega berila, izhajajo letos v Litomišli in prav lepó napredujejo. Vsak zvezek prinaša obilo podučnih in kratkočasnih reči in mnogo lepih obrazov. Vsako peto nedeljo jih pride na svitlo zvezek, šest pôl debel. Za celo leto veljajo 6 gld. — „Humoristické listy“ izhajajo letos vsak tedén in prinašajo mnogo humorističnega berila in šaljivih obrazov. Za leto veljajo 6 gld. Priporočamo jih vsem prijateljem humoristike. — V Štavnici bo mesca maja začel izhajati podučno-lepoznanšk časopis v česko-slovenskem narečju pod naslovom „Sokol“. Vredoval ga bo g. P. Dobšinsky, profesor slovenskega jezika v Štavnici. Željno ga pričakujejo Slovenci (Slovaki) na Ogerskem. — Z začetkom tekočega mesca začne v Lvovu izhajati nov časopis v poljskem jeziku pod naslovom „Kółko rodzinne“ in bo prinašal zgodovinske čertice, životo-pise, poezije, povesti, natoroznanske reči, pregled sedanje literature, dopise, najnovejše iznajdbe in druge zanimive reči. Izhajal bo vsak teden na dveh polah in veljal za leto 10 gld. — Serbski pisatelj E. Čakra v Novem Sadu je razglasil nov jugoslovensk mesečen časopis pod imenom „Slověnka“, ki bo govoril o Serbstvu in o Serbii, o Slovenih in za Slovene in bo prinašal razne kratkočasne in podučne sestavke, posebno za ženski